

Lausunto Väylävirastolle valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2025-2032

Kunnanhallitus 18.12.2023 § 270
935/08.00.00/2023

Väylävirasto on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2025–2032. Lausunto on pyydetty toimittamaan www.lausuntopalvelu.fi -sivuston kautta 22.12.2023 mennessä.

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoa. Investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Ohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenteen infrahankkeet. Investointiohjelmaa hyödynnetään muun muassa valtion talousarvioesitysten valmistelussa. Väylävirasto valmistelee investointiohjelman lisäksi muun muassa suunnitteluohjelman ja väylänpidon perussuunnitelman, joiden sisältö tasapainotetaan ja sovitetaan yhteen investointiohjelman kanssa.

Väyläverkon investointiohjelma sisältää kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita. Väyläverkon kehittämishankkeiden toteutuksesta päättää eduskunta. Väylävirasto ja alueelliset ELY-keskukset puolestaan päättävät pienemmistä parantamishankkeista. Investointiohjelman toteutumista seurataan vuosittain ja seurannan tuloksia hyödynnetään investointiohjelman vuosittaisessa päivityksessä. Investointiohjelma on tarkoitus päivittää seuraavan kerran Liikenne 12 -suunnitelman päivityksen jälkeen keväällä 2025.

Investointiohjelman talouskehys perustuu Liikenne 12 -suunnitelmaan. Investointiohjelman uusiin kehittämisinvestointeihin on käytettävissä noin 3,0 miljardia euroa. Tästä rahoituksesta kohdistuu maanteille noin 1,2 miljardia euroa, rautateille noin 1,6 miljardia euroa ja vesiväylille noin 0,2 miljardia euroa. Investointiohjelman rahoituksen toteutuminen riippuu valtion kehys- ja talousarviopäätöksistä.

Liikenneverkon strateginen tilannekuva on eräs keskeinen lähtökohta investointiohjelmalle. Polttoaineiden ja raaka-aineiden viime vuosien jyrkkä hinnannousu on kasvattanut väylähankkeiden kustannuksia, mikä näkyy myös investointiohjelman hankkeiden kustannusarvioissa. Hankkeita joudutaan priorisoimaan tehokkuuden ja vaikuttavuuden perusteella. Vaikutusten arviointi on ollut osa investointiohjelman valmistelua ja siihen liittyvää tietoon pohjautuvaa päätöksentekoa. Investointiohjelmaa on kehitetty jatkuvasti arvioinnin perusteella tavoiteltuun suuntaan.

Väylävirasto pyytää avoimella lausuntopyynnöllä vuosittain päivitettävästä investointiohjelmasta lausuntoja, joiden kautta tulee esille sidosryhmien tietoa ja näkökulmia investointiohjelmaan liittyen. Väylävirasto pyytää tarkastelemaan investointiohjelman luonnosta seuraavassa esitettyjen kysymysten kautta.

Väylävirasto pyytää jatkotyön pohjaksi lausuntoja erityisesti seuraavista asioista:

1. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?
2. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
3. Miten muuttaisitte investointiohjelmää Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehityksen puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?
4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seuranta?
5. Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina investointiohjelman tulevia päivityskierroksia varten?
6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmää?

Valmistelija	Liikenne- ja ilmastoasiantuntija Lämsä Elina, elina.lamsa@mantsala.fi
Esittelijä	Kunnanjohtaja Laurila Hannu
Päätösehdotus	Kunnanhallitus antaa lausuntonaan Väylävirastolle valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2025-2032 liitteen mukaisen lausunnon.
Käsittely	Liikenne- ja ilmastoasiantuntija Elina Lämsää kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Mäntsälän kunnan lausunto valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2025-2032